

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Suriye’de ABD, Rus ve İran Çıkmazı!

Soru:

ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin Suriye'deki ateşkes ihlalleri karşısında Washington'ın "sabrının çok sınırlı olduğu" [15.06.2016 el-Cezire] şeklindeki açıklamasını değerlendiren Rus Genelkurmay Başkanı Orgeneral Valeri Gerasimov, "Suriye'deki durumla ilgili olarak sabrı tükenen ABD'liler değil biziz." dedi. [21.06.2016 el-Cezire] Kerry'nin bu açıklamasına 16 Haziran Perşembe günü Rus Dışişleri Bakanı Lavrov St. Petersburg Milletlerarası Hesaplı Forumu'nda "Kerry'nin açıklamalarını gördüm ve buna şaşırđım. Biraz daha sabırlı olmak lazım." yanıtını vermişti. [16.06.2016 Russia Today] Bu bir açıdan böyledir. Diğer açıdan ise açıklamalar öncesinde İran'ın isteği üzerine Rusya, Suriye ve İran Savunma Bakanları, Suriye'de askeri operasyonların koordinasyonunu sağlamak amacıyla 09 Haziran 2016 Perşembe günü Tahran'da bir araya geldiler.

Soru şudur: Çözüm için [Müzakereler, Cenevre, Riyad Heyeti] ortaya atılan önceki ABD projelerinde Amerika, Rus ve İran çıkmazı söz konusu mudur? Şayet böyleyse, bu, kara harekâtının kapıda olduğu anlamına gelir mi? Allah mükâfatınızı artırsın.

Cevap:

Doğrudur, ABD, İran ve Rusya Suriye'de çıkmazdadır. Aynı zamanda bunun öncelikli olarak Amerikan çıkmazı olduğu da doğrudur. Çünkü Rusya ve İran, Suriye'de Amerikan politikasının yardımcı aktörleridir. Bu çıkmaz nedeniyle kara harekâtının kapıda olduğu konusu ise, kuşkuludur, daha doğrusu olayların akışına bağlıdır... Olanları doğru şekliyle okumak için aşağıdaki noktalara değinmek elzemdir:

1- Cenevre son tur müzakereleri, 22 Nisan 2016'da ciddiyetsizlik nedeniyle muhaliflerin müzakerelerden çekilmesiyle rafa kalkmıştır. Ardından Baş müzakereci Muhammed Alluş, Riyad heyetinden istifa etmiştir. [30.05.2016 el-Arabiya.net] Yeni tur müzakerelerin başlayacağını kamuoyuna duyuran De Mistura, bu açıklamasından geri adım atmıştır. BM Suriye Özel Temsilcisi Stefan de Mistura, devam eden şiddet olaylarına rağmen BM Güvenlik Konseyi ile yapılan istişarenin ardından yeni tur Suriye görüşmelerinin 26 Mayıs 2016 Perşembe günü başlayacağını açıklamıştı. [26.05.2016 el-Vasat] Bu görüşünden 9 Haziran 2016 Perşembe günü geri adım atan BM Suriye Özel temsilcisi Stefan de Mistura yaptığı açıklamada, tüm taraflar siyasi geçiş parametrelerine ilişkin ortak bir görüşte birleşene kadar resmi Suriye görüşmelerinin yapılmayacağını söyledi. De Mistura, bu konudaki son tarihi ise 1 Ağustos olarak açıkladı. De Mistura gazetecilere verdiği demeçte "Görüşmelerin üçüncü turunun başlaması için şartlar henüz olgunlaşmadı." dedi. [09.06.2016 Baladi-news]

2- Daha önce görülmedik bir şekilde Amerika, Akdeniz'den havalanan uçaklarla Suriye'yi vurmaya başladığını duyurdu. ABD, 2003 yılındaki Irak işgalinden beri ilk kez bölgeyi Akdeniz'den bombardımana tutuyor. 09 Haziran 2016 tarihli Russia Today'nin bir Amerikan gazetesinde aktardığına göre "Wall Street Journal gazetesi, USS Harry Truman uçak gemisinin, geçen hafta ani bir manevra yaparak Körfez'den Akdeniz'e doğru yol almaya başladığını bildirdi. Gazeteye göre, bu ani rota değişikliğinin amacı, Rusya'ya karşı gövde gösterisi yapmaktır..."

3- ABD Dışişleri Bakanlığında görevli 51 diplomat ve yetkili Suriye'de askeri operasyona çağırılan bir bildiriye Başkan Obama'ya teslim etti. 16 Haziran Perşembe günkü baskısında Wall Street Journal, "ABD Dışişleri Bakanlığı'nda görevli 51 diplomat Beyaz Saray'ın Suriye politikasını ağır eleştiren ve askeri operasyona çağırılan bir iç yazışmaya imza attı..." [17.06.2016 Russia Today]

4- Son olarak ikinci veliaht Muhammed bin Selman Amerika'ya bir ziyarette bulundu ve 17 Haziran 2016'da Başkan Obama ile Beyaz Saray'da bir görüşme yaptı. Bu, devlet başkanları

dışında yapılan ender bir görüşmedir. Ziyarete Suudi Dışişleri Bakanı el-Cubeyr de eşlik etti. ABD'li yetkililer ile gerçekleşen görüşmelerde özellikle Suriye krizi ele alındı...

5- Gerçekleşen bu ziyaretlerin, toplantıların ve açıklamaların bütününe derince bakıldığında, görülür ki:

A- Amerika, Suriye'de başarısız olduğunun farkındadır. Müzakereler, ivmesini kaybetmiştir. Müzakere heyetindeki üst düzey bazı liderler art arda istifa etmiştir. Amerika ise Esed'in alternatifini bulamamıştır. Suriye devrimi ise hâlâ canlılığını koruyor. Amerika, müzakerecilere karşı lobi faaliyeti yürütmektedir. Amerika'nın Suriye sahnesinde gerçekleştirdiği başarı gözden geçirildiğinde, en önemlisinin silahlı grupları siyasi sürece [Riyad Heyeti, Cenevre] katmak olduğu görülür. 27 Şubat 2016 tarihinde imzalanan hasmane faaliyetlerin durdurulması Amerika için büyük önem arz ediyor. Hatta Amerikan hayali diyebiliriz. ABD, ateşkes sayesinde saha kuşatması yapmadan Esed'e alternatif üretmek ve Suriye devrimini siyasi koridorlara sürüklemek istiyordu. Ancak ne yazık ki Riyad Heyetine katılan silahlı gruplar içinde homurdanmalar baş göstermiştir. Siyasi süreç karşıtı bu aykırı sesler, silahlı ve diğer gruplar üzerinde baskı unsuru yaratmıştır. Buna ek olarak bazı hareketlerin siyasi sürece müdahil olmasına yönelik insanlarda hoşnutsuzluk baş göstermiştir. Bu da hareketlere karşı baskın kamuoyu oluşturmuştur... İster doğru isterse geçici olsun bütün bunlar, insanların yeniden güvenini kazanmak için rejim karşıtı çatışma faaliyetlerinin dozajını artırmıştır. Bunun neticesinde belirli aşamalarla [Ays, Han Tuman vb çatışmalar] Halep'in güneyindeki stratejik bölgeler rejimden geri alınmıştır. Tüm bunlar, hasmane faaliyetlerin durdurulmasına ilişkin Rus-Amerikan ateşkesinin belini kırmıştır. Bunun içindir ki siyasi sürece öldürücü kurşun sıkan böyle çatışma koşulları altında Cenevre görüşmelerine devam etmenin hiçbir anlamı yoktu. Böylelikle Amerika çıkmazdadır.

B- Saha yönünden Güney Halep çatışmaları, İran ve Şii yandaşları için büyük bir hezimetle sonuçlandı. Bu yüzden İran, verilen kayıplar ve elde edilen yenilgilerden ötürü Suriye'ye daha fazla kara birlikleri takviyesi istedi. Artı Cenevre'de imzalanan nükleer anlaşmanın ardından ekonomik ambargonun hafifletilmesi önünde bazı pürüzler çıktı. Bunun sonucunda İran, Suriye'ye yapılan askeri yardımlarda bazı kısıtlamalara gitti. Böylelikle İran'ın Esed'e yaptığı askeri yardımlarla gerçekten takati tükenmiş olabilir. Bu nedenle Amerika'nın da talimatıyla İran, Rusya'dan askeri yardım istedi. Bu yüzden Savunma bakanları Tahran'da bir araya geldiler... Yani İran da çıkmazdadır.

C- Rusya'ya gelince, gelişen çeşitli faktörlerden ötürü bitkin düştü ya da Amerika'nın kirli taleplerine karşılık verecek bilinci kaybetti. Amerika, devrimcileri kontrolleri altındaki sınırlarda tutmak yani ilerleme umutlarını kırmak için Rusya'nın daha fazla askeri operasyon yapmasını istemektedir. Hâlbuki Rusya, 30 Eylül 2015'den daha kısa bir süre öncesine kadar Suriye'ye hava saldırıları düzenlemekteydi. 11 Şubat 2016'da Londra'da düzenlenen Suriye Donörler Konferansı'nda kabadayılık taslayan ABD Dışişleri Bakanı Kerry, "*Rusya, Suriye'deki silahlı grupların üç ay içinde kökünü kazıyacak*" dedi. Zaten amaç budur. ABD, Rus müdahalesiyle bunun gerçekleşmesini arzuluyordu. Gelişen faktörler ve Rus müdahalesini belirsiz kılan unsurlara gelince, şunlardır:

* Şiddetli İslam düşmanlığının yanı sıra Müslüman topluluk ve Suriye devriminden çok korkan Rusya, Suriye'ye müdahaleyi Sovyetler Birliği'nin çöküşünden beri kaybolan Rus gücünü yeniden inşa etmenin bir fırsatı olarak görmektedir. Hava ve uzay gücünü, kalibre roketleri, Akdeniz ve Hazar Denizi'nden Suriye'ye bombalama kapasitesini gösterme arzusundadır. Bu acımasız saldırıların Amerika'nın emellerini gerçekleştireceğini ve Suriye halkını Amerikan şartlarına göre rejimle müzakereye zorlayacağını düşünüyordu, ancak düşündüğü gibi olmadı.

* Ayrıca Rusya, Kırım'ı ilhaktan beri ve Doğu Ukrayna olaylarından sonra uluslararası izolasyonu ve uygulanan yaptırımları kırmak istiyor. Ancak bu amacını şuana dek gerçekleştiremedi, hatta ülkelerin Rusya'ya olan kinleri arttı. Avrupa Birliği ile Rusya arasındaki çatlak iyice büyüdü. AB, sadece suçlamalar ile yetinmeyip Uluslararası Ceza Mahkemesi imasında

da bulundu. Rusya'dan en çok nefret eden Avrupa ülkelerinin başında İngiltere sonra da Rusya'yı "hasım" yani "beyaz" kitapçıkta düşman kategorisine yükselten Almanya gelmektedir. Almanya Başbakanı, 26 Mayıs 2016'da Japonya'da gerçekleşen G7 zirvesinde Rusya'ya yönelik yaptırımların hafifletilmesinin gündeme gelmesini bile reddetti.

* Rusya, ekonomik olarak zayıf bir devlettir. Özellikle de Batı yaptırımları altında iken sınır aşırı savaş harcamalarını daha fazla sürdüremez. Düşen petrol fiyatları da belini bükmüştür. Dolayısıyla uzun süre Suriye harcamalarına katlanamaz. Bu harcamalara ek olarak Rusya Savunma Bakanlığına göre sayıları 25 bin olan Suriye'deki Rus savaşçılara ilişkin mali yükümlülükleri de var. *"Bu savaşa katılan eski savaşçıların durumuna ilişkin Salı günü Rus parlamentosu tarafından açıklanan bir kanuna göre Eylül 2015'den bu yana Suriye'de devam eden savaşta yer alan asker ve sivil personellerin sayısı 25 bindir."* [21.06.2016 Skynews Arapça]

* Rusya, Suriye konusunda Amerika ile yapılan anlaşmanın geleceğinden çok korkmaktadır. 2016 Kasım'daki başkanlık seçimlerine müteakip Amerikan yönetiminde bir değişiklik olabilir. Bu nedenle Rusya, Obama yönetiminin görev süresi dolmadan önce Suriye'deki misyonunun sona erdirilmesini ya da müdahalenin açık bir zapta bağlanmasını umut etmektedir. Bu yüzden sürekli Rusya, Suriye'de Amerika ile gerçekleşen işbirliğinin kamuoyuna açıklanmasını talep ediyor. Amerika ise bundan yüz çeviriyor... Hasmane faaliyetlerin durdurulmasını ihlal eden gruplara yönelik ortak Rus-Amerikan hava saldırıları düzenlenmesi talep edilmiş, ancak Amerika tarafından reddedilmiştir...

* Suriye konusunda kendisini Amerika'nın stratejik ortağı gören Rusya, yanılğı içindedir. Rusya, Lavrov-Kerry görüşmelerini yani Suriye krizi kararlarını Suriye'de alenen askeri ittifaka dönüştürmek istiyor. Lavrov-Kerry ikili görüşmelerinin Avrupa ülkelerini Suriye krizinden uzak tutmak için ABD'nin bir ayak oyunu olduğunu anlayamıyor. Rusya, Amerikan masasında büyük bir piyon gibi gözükse de piyon olmaktan öte bir şey değildir. Suriye'de Amerikan nüfuzunu korumak ve Suriye devriminde neşvünema bulan İslam Hilafeti ile mücadele etmek için Amerika, bazen İran ve onun Şii yandaşlarını bazen de Rusya'yı kullanmaktadır. Ancak büyüklük takıntısı olan Rusya, kendisini Suriye'de Amerika'nın ortağı sanıyor. Kerry'nin Suriye'deki durum ile ilgili olarak Rusya'ya yönelik yaptığı Amerika'nın sabrı gerçekten sınırlıdır açıklamalarının yorumu bu şekildedir. Yani Güney Halep kırsalında hezimete uğrayan Esed güçlerine yardıma koşmasını talep etmektedir. Ayrıca Kerry'nin açıklamalarına şaşırın ve ABD'yi sabırlı olmaya çağıran Lavrov'un açıklamalarının da izahı budur. Amerika, Rusya'yı bir piyon olarak görüyor, Rusya ise Suriye müdahalesini Amerika ile uluslararası ortaklık kurmanın bir modeli olarak düşünüyor! İşte tüm bu faktörler nedeniyle Rusya da çıkmazdadır.

6- Böylece Amerika, Rusya ve İran ikilemedir. Daha önce de dediğimiz gibi aslında ilk etapta ABD çıkmazdadır. Esed, İran güçleri ve Şii milislerin kan kaybetmesi nedeniyle Amerika sıkıntı içindedir. Öyle görünüyor ki Amerika, İran'ın Suriye'de tükenmişleri oynadığını ve İran'ın askeri müdahalesinin Şam rejiminin ömrünü uzatsa da Suriye sürecine bir katkı sağlamadığının farkındadır. Suriye'deki duruma Rusya da merhem olamadı. Acımasız bombardıman ve yakıcı mermiler kullanıldı, ama yine de Suriye halkı zorba rejim karşısında dize gelmedi. Tüm bu başarısızlıklardan ötürü Amerika'nın Suriye seçenekleri tıkanmıştır. Özellikle de şuan ABD'de seçimler dönemidir. Bu dönemi Demokrat ve Cumhuriyetçi partiler, birbirlerinin kusur ve eksikliklerini aramak için kullanacaklardır. Amerikan müdahalesini öngören diplomatların bildiri de bu bağlamda ele alınmalıdır... Bu yüzden Amerika, müdahale seçeneğinin masada olduğunu lanse ediyor... Harry Truman uçak gemisini Körfez'den Akdeniz'e gönderiyor... Akdeniz'den Suriye topraklarını bombalıyor... Suudi Savunma Bakanı Muhammed Bin Salman'ı ülkeye davet ediyor ve Başkan Obama ile Oval Ofis'te görüşüyor. Devlet başkanları için bu çok ender bir olaydır. Öyle anlaşılıyor ki bu ziyaretin amacı, tamamen askeri motif eksenlidir!

7- Mevcut ABD yönetiminin politikası, yetkililerin açıklamasından da anlaşıldığı gibi, ajanlar, kuklalar ve yandaşlar eliyle askeri müdahalede bulunmaktır... ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Kirby düzenlediği basın toplantısında, *"Amerika, Suriye ile ilgili politikasını değiştirmez"* dedi ve

Washington'un olası Suriye politikası değişikliğine ilişkin bir soruya "Biz, hâlâ Suriye'de siyasi bir çözümün en iyi çözüm olduğuna inanıyoruz" cevabını verdi. Ayrıca Kirby, görev süresi dolana kadar mevcut Amerikan yönetimi Barack Obama'nın, Suriye krizine barışçıl çözüm bulmak için çalışmaya devam edeceğini vurguladı. [17.06.2016 Russia Today] Diplomatların bildirisine gelince, büyük olasılıkla askeri değil politik çözüm arayışlarına yöneliktir. 18 Haziran 2016'da el Cezire sitesinin The Washington Times gazetesinden bildirdiğine göre "Beyaz Saray, diplomatların açık yazısının yankılarını kuşatmak için çaba sarf etmektedir. Gazete, Beyaz Saray sözcüsü Jennifer Friedman'a atfen Obama yönetimi, Suriye'deki zorluklara ilişkin farklı fikirleri dinlemeye açıktır, ancak Başkan Obama, Suriye krizinde askeri çözümden yana değildir dediğini aktardı. Gazete, bu bildiri Suriye krizi konusunda Obama yönetimi içinde yer alan birçok eski ve mevcut ABD'li yetkililer arasında uzun yıllardır var olan hayal kırıklığının en son örneğini teşkil etmektedir ifadelerini kullandı."

Özetle:

1- Amerika'nın çıkmazda olduğu doğrudur... Kara harekâtına gelince, belli bir süreye kadar ertelenmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Mevcut Amerikan yönetimi, kuklalar, ajanlar ve yandaşlar üzerinden kara harekâtı yürütmektedir. Bazı şeyler kontrol dışına çıkarsa müstesna, Obama döneminin son zamanlarına kadar da bu böyle devam edebilir...

2- Libya ve Yemen'deki çatışma, uluslararası çatışmadır. Suriye'deki çatışma ise tek yönlü uluslararası Amerikan çatışmasıdır. Amerika, hunharca katliamlarında Rusya, İran, Suriye rejimi, kuklalar ve Şii yandaşları kullanıyor. Ancak Amerika ve müttefikleri, Amerikan projesini uygulamak ve totaliter rejimi iktidara ortak etmek için şu ana kadar Suriye halkını dize getiremediler. Amerika ile güreş tutan taraf Suriye halkıdır. Suriye halkının maddi olanakları, bu ülkelerin potansiyeli ile asla kıyaslanamaz. Buna rağmen Şam halkı, bu devletlerin, kuklaların ve Şii yandaşların emellerine ısrarla direniyor! Tüm bunların bir tek sebebi var, o da Suriye halkını küfür ve kâfirlere ve avanelerine karşı direnişe sevk eden yüce İslam ideolojisidir... Yüce İslam ideolojisi, sadık ve muhlislerin kalbini huzurla doldurmaktadır... İslam, bazılarının gönüllerinde duygusaldır. Düşünceleri bu duygusallık paralelinde değildir... Bazılarının kalbinde ise doğru şekilde olmasa da İslami duygular, İslami fikir ve atmosferlere hâkimdir, birçokları duygusallıktan hareketle meydan okuyorlar... Bugün daha devlet bazında olmayan Şam'daki İslam güneşi Amerika'yı afallatmıştır. Peki devlet düzeyinde olsa nasıl olur? Kaldı ki bunun bir de ahireti var.

وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ

"Zulmedenler, hangi dönüşle döndürüleceklerini yakında bileceklerdir." [Suara 227]

H.22 Ramazan 1437

M.27 Haziran 2016